

Česká asociace odpadového hospodářství

**Konkrétní nástroje k možnému
splnění evropských cílů OH, aneb
vyvážené řešení může být výhodou
pro všechny**

**Ing. Petr Havelka
výkonný ředitel ČAOH**

ZÁVAZNÉ CÍLE JSOU STANOVENY

- * Za **15 let** navýšit recyklaci komunálních odpadů o **cca 27%bodů** (z 38% na 65% v roce 2035)
- * Za **15 let** snížit množství komunálních odpadů ukládaných na skládky o **cca 35%bodů** (z 45% na 10% v roce 2035)

Základní cíle :

- do roku 2035 **recyklovat 65 % veškerého KO**
- do roku 2030 recyklovat 70 % obalových odp.
- do roku 2035 **skládkovat max. 10 % komunálních odpadů**
- **dle EK** důraz na podporu **prevence vzniku odpadů, třídění, recyklace a další úpravy odpadů**. Redukovat nakládání s neupravenými a směsnými odpady (SKO).

Evropa vyzývá členské státy

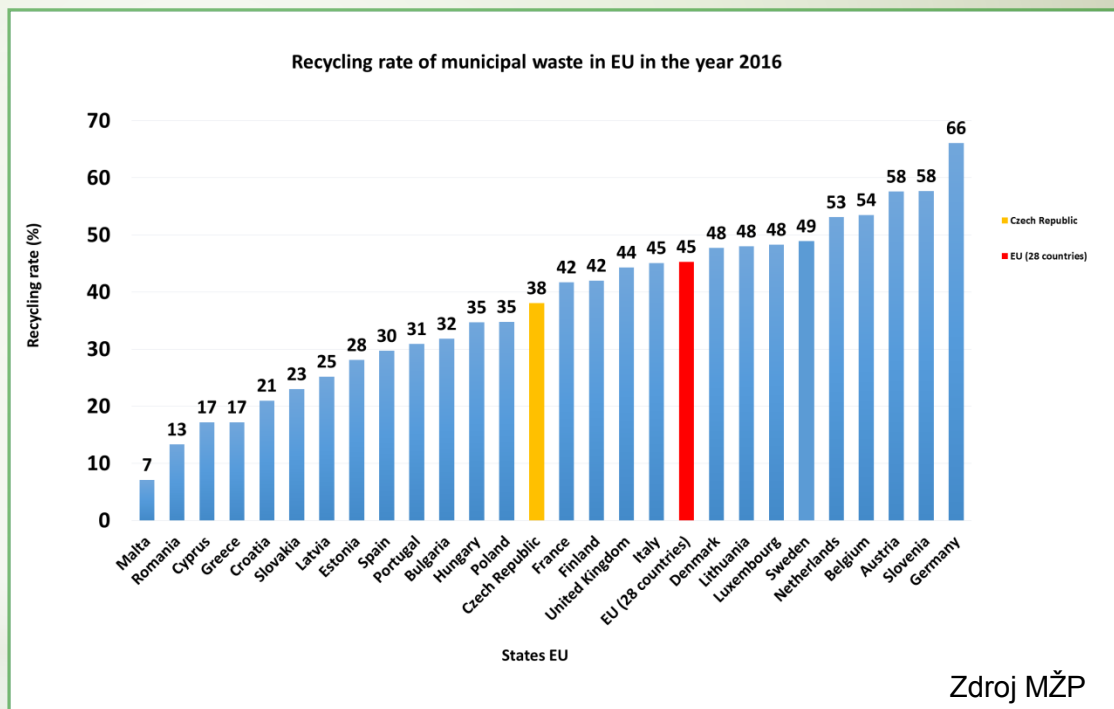
- K redukci množství **jednorázových plastů**
- K zajištění většího **třídění komunálních odpadů**
- K **odklonu biologicky rozložitelných odpadů ze směsného komunálního odpadu**
- Ke **snižování množství směsných komunálních odpadů**
- Tlak má být vyvíjen na výrobce a obalový průmysl – **ekodesign, ekomodulace** – využití lépe recyklovatelných materiálů
- Do roku **2030 mají být veškeré plastové obaly plně recyklovatelné**, aby mohly být směřovány zpět na recyklaci – již stanoveny cíle pro obsahy rPET – v nových lahvích
- V březnu 2019 Evropský parlament finálně schválil, že **spalovny na neupravený SKO (ZEVO) Evropa již nebude podporovat v žádných evropských státech**, a to jak jejich výstavbu, tak rekonstrukce
- EU vyzývá státy, aby **odpady odkláněné ze skládek nesměřovaly do kapacit nových ZEVO**, neboť by šlo stále o nakládání s velkým množstvím neupraveného SKO, což v kontextu dalších cílů nových směrnic není preferovaná cesta
- **Doporučuje se navýšení separace, materiálového využití a energetické využití formou paliv z odpadů (TAP) a jejich energetické využití ve spektru zdrojů** (sdělení EK ze dne 26.1.2017 a v dalších doprovodných dokumentech balíčku OH)

A ke svým výzvám postupně schvaluje legislativu

EU má problém nedostatečnými kapacitami recyklace komunálních odpadů

Důkazem je export do zemí jihovýchodní Asie a související problémy

- Míra recyklace všech komunálních odpadů v EU je **45%**
- v ČR je to **38%**
- rozdíl 7 % oproti EU

EU musí za **15 let navýšit recyklaci o 20 % bodů**
ČR musí za **15 let navýšit recyklaci o 27 % bodů**

EU má problém s nedostatečnými kapacitami recyklace plastů

- Míra recyklace plastů v EU je pouhých **30 %** (41% recyklace plastových obalů)
- Míra recyklace plastových obalů v ČR je přes **65%**

CO SE DĚJE S PLASTOVÝM ODPADEM

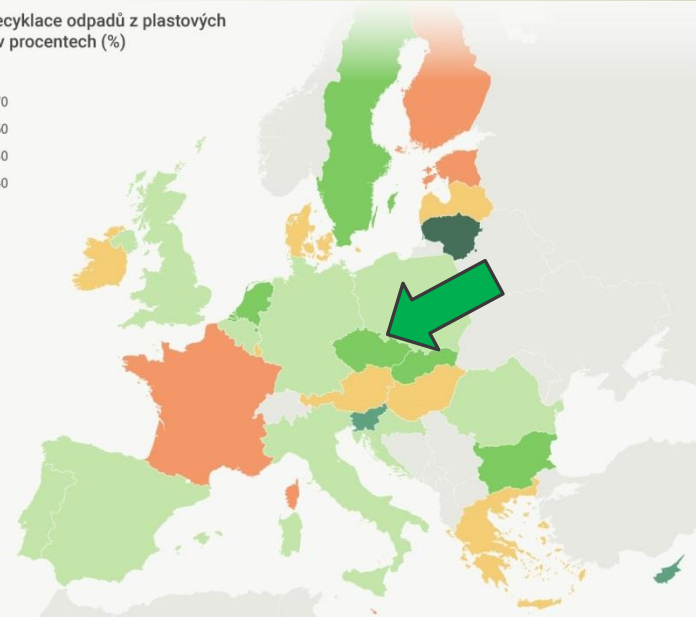
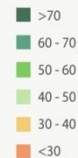
39%
Spalování

31%
Uložení na skládce

30%
Recyklace

Míra recyklace odpadů z plastových obalů v procentech (%)

*Údaje z roku 2015

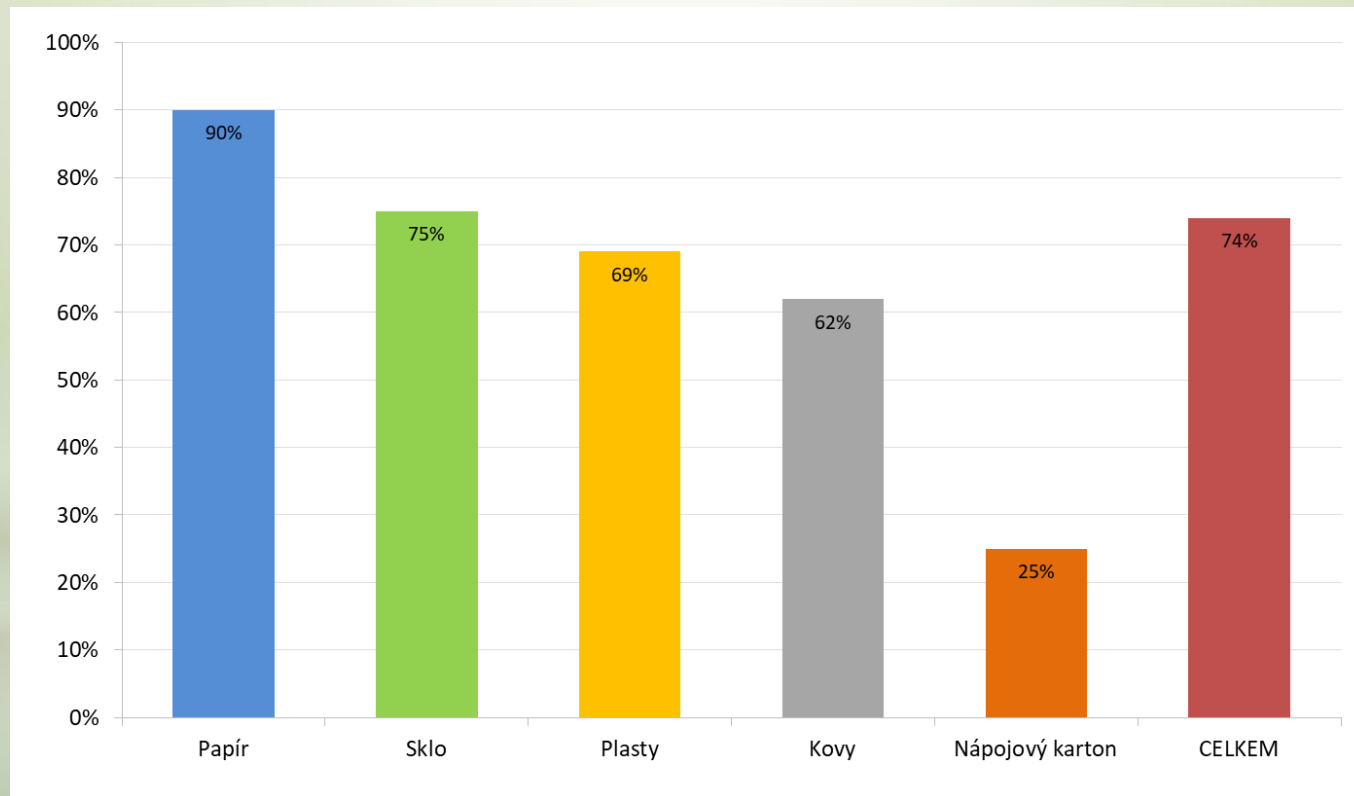
Zdroj: Eurostat

Zdroj: Evropský parlament

Využití vytríděných složek v ČR

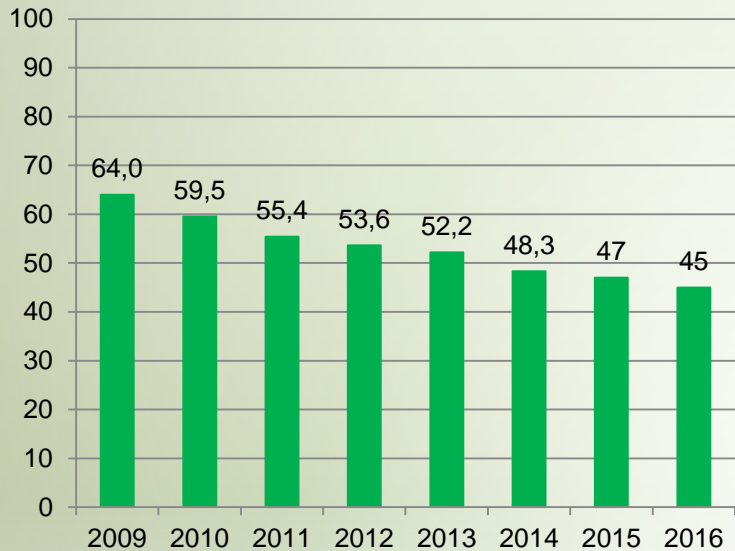
Odpady z obalů (recyklace 74%) umíme v ČR třídít a recyklovat. Pomáhá nám v tom primární třídění (barevné popelnice) a třídící linky. Zde však nejsou tříděny jen odpady z obalů, ale **všechny komunální odpady (recyklace 38% - nutné navýšit na 65%)**

Zdroj: EKO-KOM a.s. – Celková míra recyklace a využití odpadů z obalů, rok 2017

Vývoj skládkování v ČR

Skládkovaný komunální odpad z celkové produkce komunálních odpadů

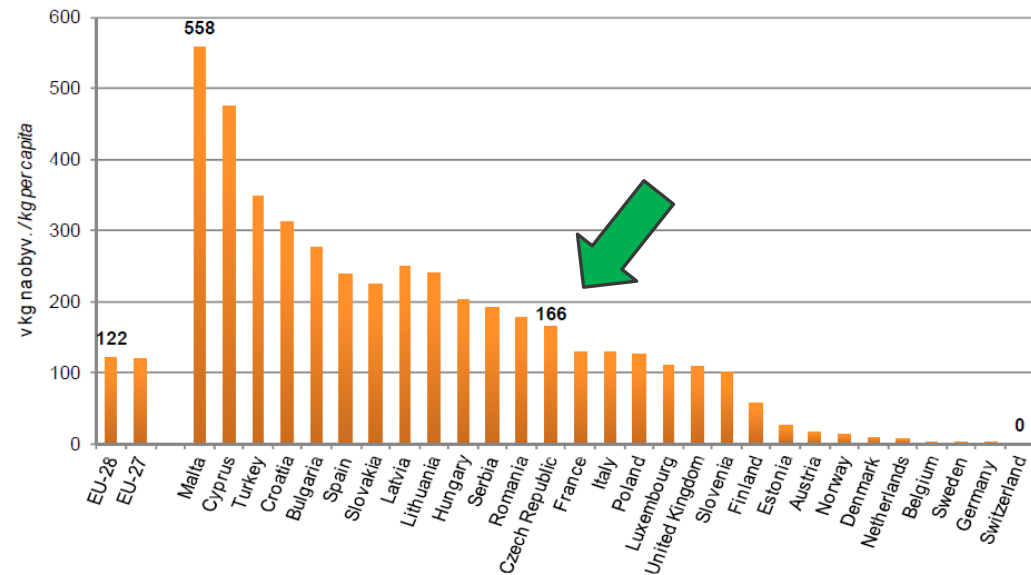
■ Množství skládkovaných odpadů dle MŽP

Množství skládkovaných komunálních odpadů **klesá od 2009 (64%) do 2016 (45%) – o 19 % bodů**

ČAOH je pro navýšení poplatku na úroveň nezbytnou ke splnění EU cíle.

V absolutní hodnotě **ČR skládkuje dle Eurostatu 166 kg/občana**
Průměrem EU je **122 kg/občana**

Graf 18 Skládkování komunálních odpadů v Evropě; 2015
Municipal waste landfilled in Europe; 2015

Zdroj: Eurostat

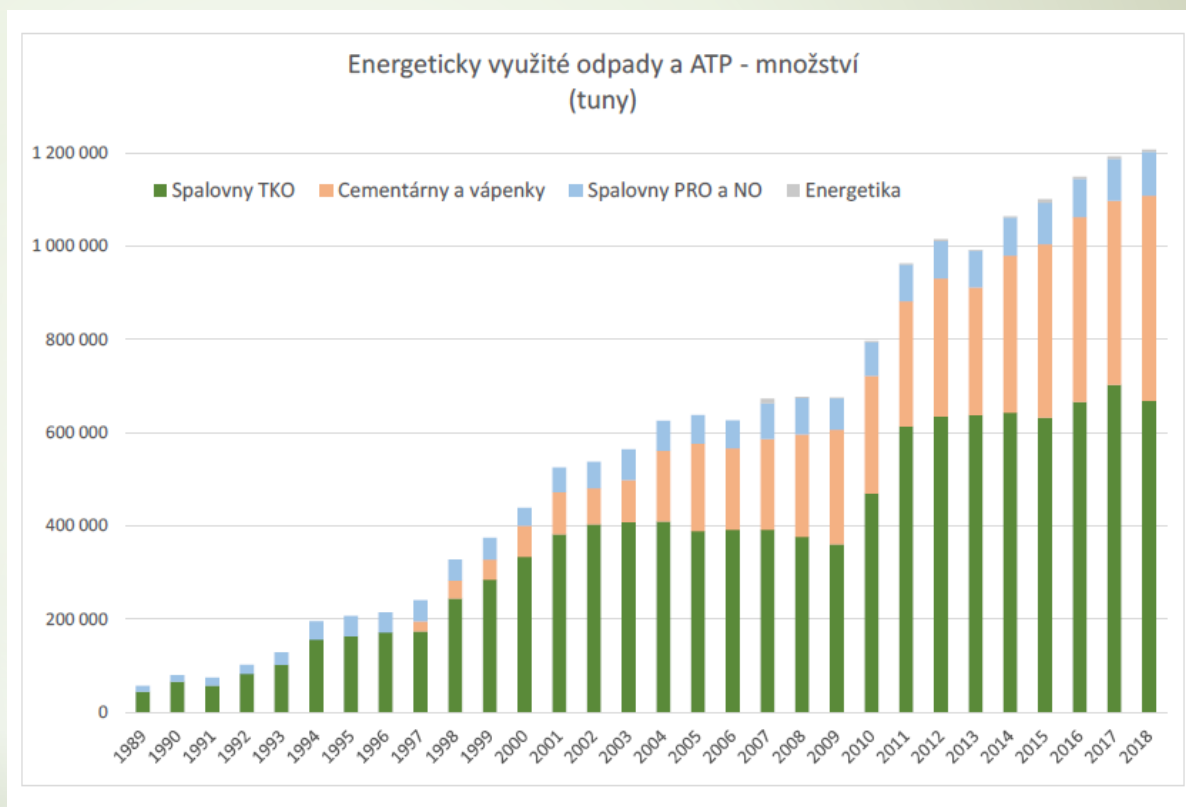
Source: Eurostat

Vývoj energetického využití odpadů v ČR

Vývoj je dlouhodobě pozitivní. Ekonomické prostředí v ČR funguje

Do budoucna je třeba hlídat, celkovou míru energetického využití komunálních odpadů, jak říká EK, aby nehrozilo riziko nesplnění recyklačních cílů nových směrnic

Počítá se zkapacitněním dvou ZEVO - vhodné.
Další potenciál je zejména ve formě upravené energetické frakce, tedy tzv. TAP, a to jak v cementárnách, tak v teplárnách.

Zdroj: MPO 2019

Výhodou TAP je stálá motivace k vysokému stupni třídění v obcích a městech, než v případě en. využití neupraveného směsného komunálního odpadu;
Využití stávajících regionálních energetických kapacit; nižší náklady na dopravu; nižší uhlíková stopa; TAP je tržně obchodovatelná komodita – stálý tlak na cenu

Co musíme dokázat za 15 let ke splnění závazných cílů

Průměrná produkce komunálních odpadů za 9 let **dle MŽP 5,3 mil tun/ dle ČSU 3,2 mil tun**
MŽP cca 530 kg/os/rok x ČSÚ cca 320 kg/os/rok

Navýšit recyklaci komunálních odp. o 27%pb, tedy o **1,43 mil tun dle MŽP / 0,86 mil tun dle ČSU**

(k tomuto primárnímu cíli bohužel nejsou v zákoně žádné specifické nástroje efektivně podporující směřování odkloněného odpadu ze skládek na finální recyklaci)

Odklonit komunální odpad ze skládek o 35 %pb, tedy o **1,8 mil tun / 1,1 mil tun**

(k tomuto cíli jsou v zákoně nástroje ekonomické – skládkovací poplatek a nástroje administrativní – termín omezení skládkování, omezení výhřevností, AT4, další omezení ve vyhlášce 294/2005 Sb. apod.)

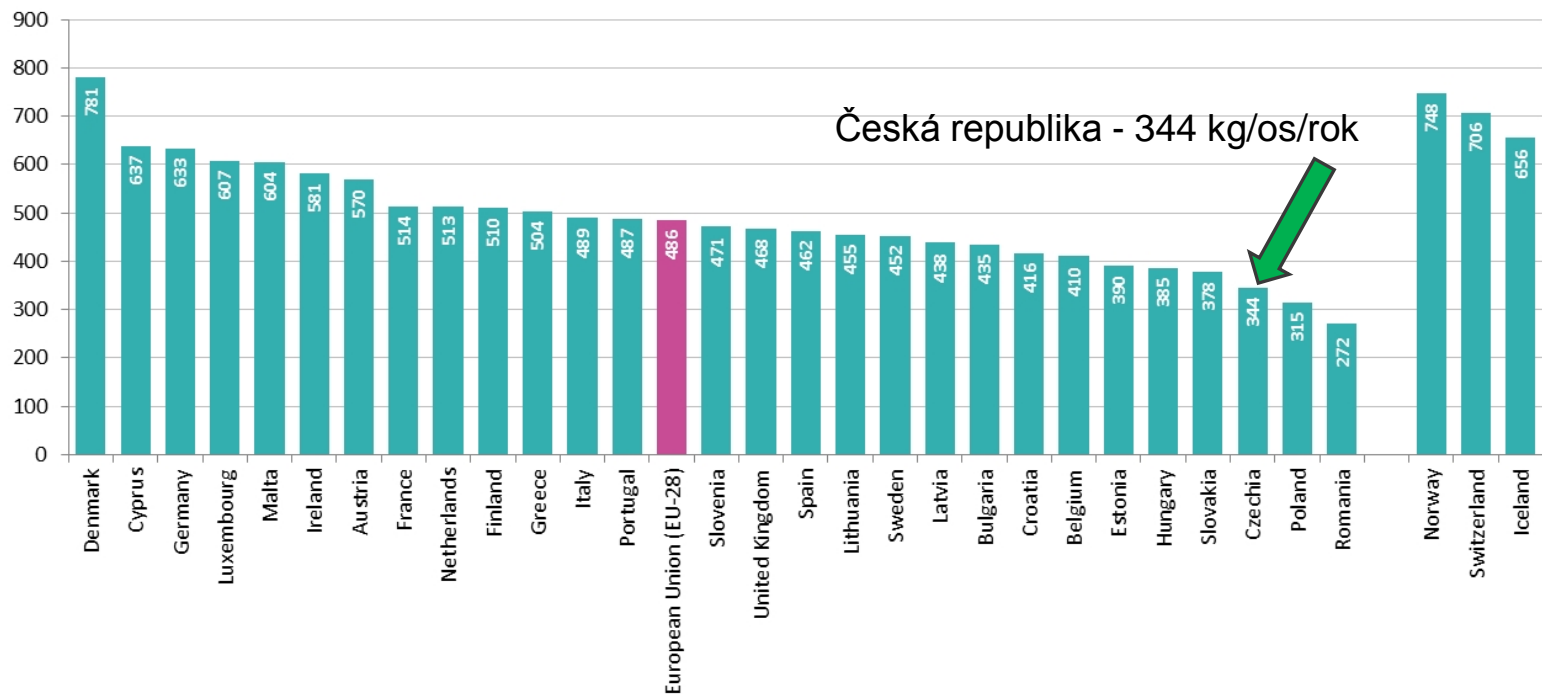
Z rozdílu pak zbývá na navýšení energetického využití komunálních odpadů v ČR

0,37 mil tun/ 0, 24 mil tun

Aktuální údaje Eurostatu o produkci komunálních odpadů v EU, 2017

Municipal waste generated, 2017

(kg per capita)

Germany, Spain, France, Cyprus, Luxembourg, Poland and the European Union: estimated data
Ireland: 2016 data
Source: Eurostat (online data code env_wasmun)

Co k tomu budeme potřebovat

- * **Nový zákon**, který bude minimálně do roku 2035 podporovat co největší třídění a recyklaci KO; včetně redukce množství směsných komunálních odpadů
- * (Co je důvodem, aby návrh zákona ukončoval třídící slevu v roce 2027? – stanovme motivaci pro co nejvyšší míru třídění minimálně do roku 2035)
- * **Co nejdřívejší aktualizaci POH ČR + aktualizaci POH krajů** – všechny by měly plně přejmout cíle evropského balíčku oběhového hospodářství a doporučení EU v doprovodných dokumentech. Klíčové je zejména to, aby novému nastavení odpovídalo množství odpadů v regionech respektující nové evropské cíle.

Citace platného zákona o odpadech

§ 42 odst. (7) *Plán odpadového hospodářství České republiky se zpracovává na dobu nejméně 10 let a musí být změněn bezprostředně po každé zásadní změně podmínek, na jejichž základě byl zpracován.*

K zásadní změně podmínek objektivně došlo de jure 14. června 2018 – vydáním nových evropských odpadových směrnic v Úředním věstníku Evropské unie.

Co k tomu budeme potřebovat

Pro podporu recyklace

je zcela klíčová dostatečná **POPTÁVKA** po výstupech z recyklace

- * Ta v současné době objektivně dostatečně nefunguje, proto je nezbytné ji podpořit
- * **Nástroje pro podporu finální recyklace** (musí být v balíku nové odp. legislativy, včetně změnového zákona) – ČAOH na definování těchto nástrojů usilovně pracuje s týmem dalších uznávaných odborníků a subjektů, včetně zákonodárců

- **Daňové zvýhodnění recyklovaných výrobků a recyklátů (snížená DPH)**
- **Zelené veřejné zakázky**
- **Vytvoření standardů kvality pro sekundární plasty**
- **Daňové zvýhodnění recyklace v rámci daně z příjmu**
- **Podpora recyklace v rámci dotačních programů**
- **Zpracování využití recyklovaných materiálů a recyklátů do technických norem**
- **Statistické sledování produkce a využití druhotných surovin – již provádí ČSÚ**

Řadu z těchto nástrojů doporučuje Evropská komise i Evropský parlament

Vyvážené řešení může být výhodou pro všechny

Recyklace + energetické využití + skládkování

$$65 + 25 + 10 = 100$$

Desatero moderního odpadového hospodářství

1. Četnější a lépe dostupné popelnice na tříděný odpad
2. Daňové zvýhodnění recyklovaných materiálů a výrobků z odpadů
3. Upřednostnění recyklovaných výrobků ve veřejných zakázkách
4. Rovný přístup, technologická neutralita, tržní prostředí
5. Zpracování odpadu na třídících linkách
6. Povinné třídění biologického odpadu
7. Rozvoj výroby a využití paliv z vytríděných odpadů po vzoru EU
8. Stabilnější právní prostředí pro trh s palivy z odpadů
9. Lepší legislativa pro provoz třídících linek
10. Navýšení skládkovacího poplatku ano, ovšem nikoli dle potřeb spaloven

Cílem navrhovaných opatření je dosažení cílů evropského balíčku oběhového hospodářství s akceptovatelnými náklady pro obce a města

Dále pokračujeme s rozvojem efektivních systémů primárního třídění

Intenzifikace separace v obcích a městech – 39 obcí na Znojensku, Hradec Králové, Chlumeck nad Cidlinou, Ludgeřovice, Valašské Klobouky, Nová Ves, Litvínovice, Tatce, Teplice, Sadská, Veltruby a desítky dalších. Obce a města řeší s přihlédnutím k místním podmínkám.

39 obcí na Znojensku

- doplnění barevných nádob ke každému domu
- **zvýšení** množství vytríděného **plastu cca o čtvrtinu z 141,9 tun na 203,7 tun**
- **zvýšení** množství vytríděného **papíru cca o třetinu z 201 tun na 314,6 tun**
- množství vytríděného **bioodpadu narostlo z 800 tun na 1 168 tun**
- množství **směsných komunálních odpadů** se podařilo **snížit o 144 tun**

Hradec Králové

- Do zástavby RD (cca 25 tis. obyvatel) **doplněny barevné sběrné nádoby ke každému domu, snížena frekvence svozu SKO na 1x za 14 dnů.**
- Výsledkem za celé město (93 tis. obyvatel) je **zvýšení separace během 2 let o 10% nad republikový průměr.**
- Další kroky budou směřovat k intenzifikaci separace v bytových domech, na sídlištích.

Obce mohou dosahovat významného navýšení míry separace komunálních odpadů i během poměrně krátké doby.

Ve městech je přínos intenzifikace pomalejší v zástavbě bytových domů a na sídlištích

Velmi důležitý faktor = zachování důvěry občanů, postupný vývoj, minimální zdražování

Návrh zákona přináší zbytečně vysoké zdražení a nepodporuje finální recyklaci

Poplatková tabulka aktuálního návrhu zákona o odpadech

Dílčí základ poplatku za ukládání	Stav nyní	Poplatkové období v roce									
	2019	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelného odpadu ^{*)}	500	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkového odpadu	500	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečného odpadu	6200	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraného technologického odpadu	-	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45

Míra při třídění ze strany obcí, při které obce mohou dosáhnout na třídící slevu z poplatku

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Minimální podíl	35 %	45 %	55 %	60 %	65 %	70 %	70 %	70 %	75 %

Pozitivní příklad ze Slovenska – novela zákona o odpadech navyšující skládkovací poplatky

POLOŽKY A SADZBY ZA ULOŽENIE ZMESOVÉHO
KOMUNÁLNEHO ODPADU (20 03 01)
A OBJEMNÉHO ODPADU (20 03 07) NA SKLÁDKU ODPADOV euro.t⁻¹

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu	Sadzba za príslušný rok v € . t ⁻¹				
		2019	2020	2021	2022	2023-2030
1	<10%	17	26	33	40	46
2	10-20%	12	24	30	36	41
3	20-30%	10	22	27	32	36
4	30-40%	8	13	22	27	31
5	40-50%	7	12	18	22	26
6	50-60%	6	11	15	19	21
7	>60%	5	8	11	14	16

46 Euro = cca 1175 Kč

- slovenská novela je rozumná a kvalitní
 - novela jednoduše **motivuje** obce k separaci odpadů, **netrestá je**
 - není nastavena dle potřeb drahých technologií
 - Slovensko jde dle strategie EU
 - bude snižovat množství SKO, nevede k výstavbě velkokapacitní zařízení na SKO
- novela je založena na jasné progresi poplatku směrem k motivaci ke třídění
 - výše poplatků je postavena tak, aby se odpady odkláněly ze skládek – správný cíl - nikoli, aby se z peněz obcí vytvářel umělý prostor pro investory do nákladných technologií, které by následně obce dlouhodobě platily
 - obce které dostatečně třídí, mohou platit za skládkování nevyužitelného zbytku i méně
 - nevyužitelné odpady jsou zpoplatněny výrazně méně v samostatné tabulce
 - **Jaké bude nastavení v ČR?**

Ing. Petr Havelka
výkonný ředitel

www.caoh.cz